

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra Efter-Skrift

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Grundtvigs værker", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 198. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/text/gv-1828_470_3-txt-shoot-idm608.pdf (tilgået 04. august 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Nu kan imidlertid ogsaa Oplysning gives paa tvende Maader: enten directe, ved indgivne Klage-Maal over den uchristelige Guds-Tjeneste, og Børne-Underviisning, her eller hist, med tilføjet Bøn, at det enten maatte ændres efter Lovene, eller Forbudet mod Afsondring fra Stats-Kirken ophæves; eller indirecte, ved offentlig Kundgjørelse af de uchristelige Grund-Sætninger, denne eller hiin Lærer i Stats-Kirken offentlig har vedkjendt sig. Det Første var her igjen det Nærmeste, og synes lettelig at være det eneste Rette, da 199man derved undgik Skraalet om Trætte-Kjærlighed, og den Mangel paa Kjærlighed og Billighed det skal være, at sige til en Mand lige i Hans Øine: hvad du skriver her, strider aabenbar mod den christne Troe, og dog er du, som Lærer i den christne Menighed, baade Gud og Mennesker skyldig at lære efter den, saa, naar det strider mod din Overbeviisning, bør du som ærlig Mand, nedlægge dit Embede; men det Nærmeste synes ikke her at være det Bedste; thi naar man klager directe over et bestemt lastværdigt Factum, da opkalder man Loven i al sin Strængthed mod Gjernings-Manden, og sætter maaskee ovenikjøbet Øvrigheden i Forlegenhed, da derimod Øvrigheden ligesaa godt kan ignorere den literaire Anke, som det paaankede Factum, og kan, hvis Den ikke vil det, uden at compromittere sig, vælge de mildeste Forholds-Regler. Men det forstaaer sig, at naar denne indirecte Oplysning ikke naaer sin Hensigt, som ene maa være at skaffe de gammeldags Christne virkelig Religions-Frihed, da maa man skride til den directe Oplysning, uden at grue for det Skrig, Vedkommende vil opløfte over Angiveri, Tyen til verdslige Midler, o. s. v.; thi det er jo kun en verdslig og borgerlig Sag, der skal bringes i Rigtighed, og dertil er man jo nødt til at gaae den eneste lovlige Vei, man kjender! Uagtet jeg derfor, selv da man, i Anledning af Kirkens Gjenmæle, bebreidede mig, at jeg ikke, ved directe Angivelse, havde opfyldt min præstelige Pligt og Forpligtelse, vedblev at erklære mig for den indirecte Oplysning, som det Christeligste, saa troer jeg dog nu, den har gjort hvad den kan, under nærværende Omstændigheder, og vil neppe føre til Maalet, da de literaire Feiders sædvanlige Charakter hindrer Øvrigheden fra at see det kirkelige Gjenmæle paa Tryk i dets rette Lys, og Modstanderne gjør alle indirecte Oplysninger til idel Injurier, som ei skal undersøges men 200kun straffes. Vel er det i Aandens ei nær saa let, som i Legemets Verden, at see, naar Skjeppen er fuld, men man har derfor ogsaa Lov til i denne Henseende at følge sin rimelige Formodning, og jeg maa jo nok finde det rimeligt, at er den literaire Opposition ikke seet i sit kirkelige Lys, medens den havde Theologisk Maanedes-Skrift til sit Organ, da vil den det endnu mindre, naar Organet fattes, som nu bliver Tilfældet.